

عدد مخلوط و اعشاری

فعالیت کلاسی صفحه ۱۰۲

.۱

$$1\frac{1}{2} = 1\frac{5}{10}$$

$$12\frac{3}{10} - 1\frac{5}{10} + 3\frac{7}{10} = 12 - 1 + 3 = 14$$

.۲

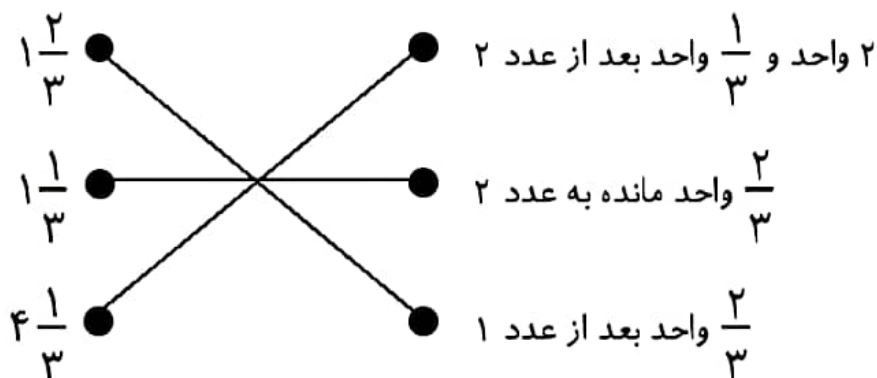
$$3\frac{1}{6}, 3\frac{2}{6}, 3\frac{3}{6}, 3\frac{4}{6}, 3\frac{5}{6}$$

$$3\frac{7}{8}, 3\frac{1}{4}$$

تمرین صفحه ۱۰۷

۱.

۲. الف) درست   ب) نادرست   پ) درست

۳. الف) بی‌شمار   ب) ۱

پ) $1\frac{1}{2}$ ت) $\frac{47}{60}$ - ۶ - ۷ دقیقه

۴. بین ۳ و ۴ به ۳ نزدیک‌تر است.

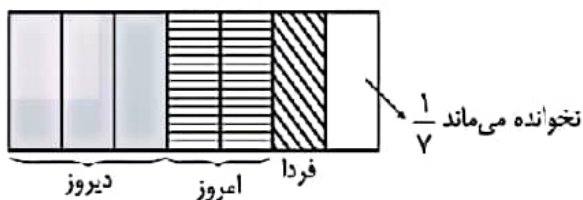
۵. ابتدا عددهای مخلوط را به صورت تقریبی حساب می‌کنیم.

$$2 + 1 + 4 + 3 + 3 = 13$$

۶. $\frac{4}{6}$ ساعت طولانی‌تر است.

$$\frac{3}{5} = 36 \text{ دقیقه} \quad \frac{4}{6} = 40 \text{ دقیقه}$$

۷. $\frac{4}{28}$ را نخوانده است.

۸. ۴ برش یعنی ۵ قسمت مساوی

$$\begin{array}{r} 17 \overline{) 5} \\ - 15 \\ \hline 2 \end{array} \quad 3 \frac{2}{5}$$

۹. علی

$$6 \times \frac{1}{4} = \frac{6}{4} = 1 \frac{2}{4}$$

$$5 \times \frac{1}{3} = \frac{5}{3} = 1 \frac{2}{3}$$

۱۰. $\frac{2}{17}$ کمتر است. $\frac{17-15}{17} = \frac{2}{17}$

$$3 \times \frac{5}{17} = \frac{15}{17}$$

۱۱. $\frac{6}{11}, \frac{7}{11}, \frac{8}{11}, \frac{9}{11}, \frac{10}{11}$

۱۲. «۴» $7 \frac{3}{5}$

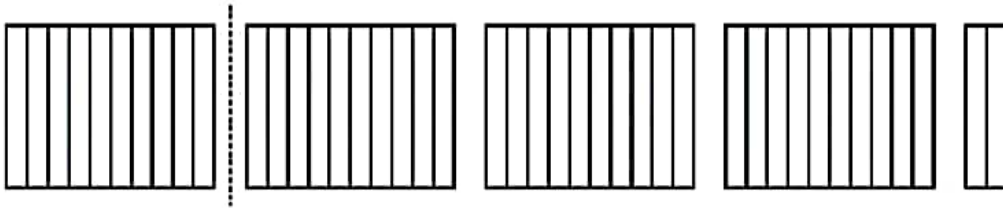
فعالیت کلاسی صفحه ۱۱۱

۱.

(محور اول) $۱\frac{۱}{۳}$ و $۳\frac{۳}{۴}$ و $۴\frac{۱}{۲}$

محور دوم $\frac{۳}{۵}$ و $۲\frac{۴}{۶}$ و $۴\frac{۴}{۹}$

۲.

۳.

(ب) $\frac{۲۵}{۱۰}$

(الف) $۳\frac{۷}{۱۰}$

۵.

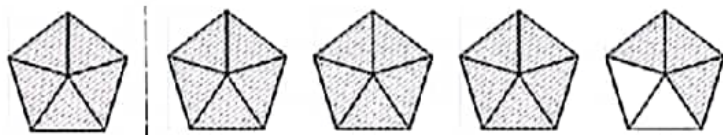
۱) $\frac{1}{2} \square \frac{2}{3}$ ۲) $2\frac{1}{3} \equiv 2\frac{2}{6}$ ۵) $2\frac{5}{6} \square 3$
 ۲) $3\frac{1}{4} \square 3\frac{1}{5}$ ۴) $1\frac{3}{5} \square 1\frac{4}{5}$ ۶) $4\frac{9}{9} \equiv 5$

۶. به هر نفر $1\frac{2}{3}$ قطعه کیک می‌رسد.

$$5 \times \frac{1}{3} = \frac{5}{3} = 1\frac{2}{3}$$

$$9 \times \frac{2}{5} = \frac{18}{5} = 3\frac{3}{5} \quad .7$$

۸

$2\frac{1}{2}$, $2\frac{2}{5}$, $2\frac{5}{7}$, $2\frac{3}{7}$

۹. اگر ۳ بطری در ۱۵ لیوان ریخته شود پس ۱ بطری در ۵ لیوان ریخته

شده است پس یک لیوان $\frac{1}{5}$ بطری گنجایش دارد و دو لیوان $\frac{2}{5}$ بطری

تمرین صفحه ۱۱۲

۱. $16 \leftarrow \frac{1}{8}$ تا ۲

۷۰ تا $70 \leftarrow \frac{1}{10}$

۳۰ تا $30 \leftarrow \frac{1}{6}$

۲۷ تا $3 \leftarrow \frac{1}{9}$

۲. الف) درست

ب) نادرست

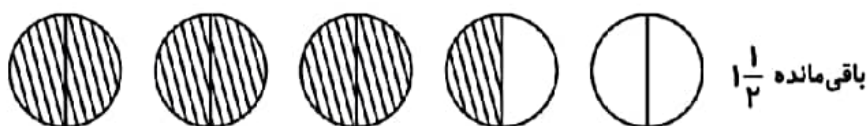
۳. الف) ۷

ب) $3 \frac{8}{10}$

پ) ۵ سانتی متر و ۴ میلی متر

ت) ۳۰

۴.

۵.

۶ $\frac{4}{4} = 7$ (۲)

(۱) $2 \frac{5}{8} < 2 \frac{3}{4}$

(۴) $1 \frac{2}{7} < 1 \frac{2}{4}$

(۳) $3 \frac{1}{3} < 3 \frac{1}{2}$

۶.

$4 \times \frac{2}{3} = \frac{8}{3} = 2 \frac{2}{3}$

۷.

$$1 \frac{3}{7} = 1 \frac{10}{7} \quad 7 \times \frac{10}{7} = 10 \quad 12 - 10 = 2$$

۸. ۶ برش ۷ قسمت می‌دهد هر قسمت $\frac{3}{7}$ متر است پس $7 \times \frac{3}{7} = 3$ کلا ۳

متر داریم.

$$9. \frac{1}{16}$$

۱۰. $3 \times 3 \frac{1}{4} = 9 \frac{3}{4}$ پس طول طناب ۹ متر و ۷۵ سانتی‌متر است.

۱۱. گزینه «۲»

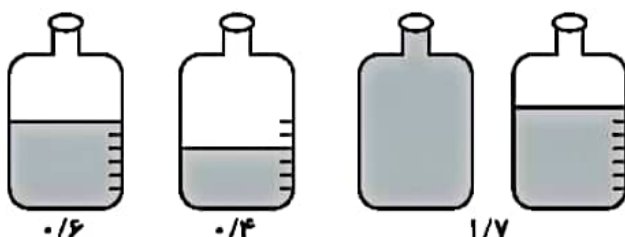
فعالیت کلاسی صفحه ۱۱۶

۱. از سمت چپ

$$\frac{5}{6} = \text{اولی}$$

$$\frac{2}{2} = \text{دومی}$$

۲.

۳.

$$۳۸/۶ = ۳۸ \frac{۶}{۱۰} \text{ سی و هشت و شش دهم}$$

$$۱۵/۲ = ۱۵ \frac{۲}{۱۰} \text{ پانزده و دو دهم}$$

$$۷۰/۷ = ۷۰ \frac{۷}{۱۰} \text{ هفتاد و هفت دهم}$$

$$۸/۷ = ۸ \frac{۷}{۱۰} \text{ هشت و هفت دهم}$$

$$۳۰۰/۹ = ۳۰۰ \frac{۹}{۱۰} \text{ سی صد و نه دهم}$$

$$۲۰۳/۵ = ۲۰۳ \frac{۵}{۱۰} \text{ ۲۰۳ و پنج دهم}$$

تمرین صفحه ۱۱۶

۱. صد و سه دهم $۱۰۰/۳$

بیست و پنج دهم $۲۰/۵$

صد و سه و سه دهم $۱۰۳/۳$

بیست و پنج و پنج دهم $۲۵/۵$

۲. الف) نادرست

ب) درست

پ) درست

۳. الف) ۲ سانتی متر و $\frac{۳}{۱۰}$ سانتی متر

ب) $\frac{۷}{۸}$ سانتی متر یعنی ۷۸ میلی متر یا ۷۸

پ) ۳۰ تا

ت) ۲۵ تا

۴.

$$۴/۲ = ۴ + ۰/۲$$

$$۵/۶ = ۵ + ۰/۶$$

$$۱/۹ = ۱ + ۰/۹$$

$$۱۳/۱ = ۱۰ + ۳ + ۰/۱$$

$$۲۱/۸ = ۲۰ + ۱ + ۰/۸$$

۵.

$$۱/۸ = ۱ \frac{۸}{۱۰}$$

$$۳/۶ = ۳ \frac{۶}{۱۰}$$

$$۱ = \frac{۱۰}{۱۰}$$

$$۲/۴ = ۲ \frac{۴}{۱۰}$$

۶.

$۴/۴ =$ چهار و چهار دهم

$۲۷/۶ =$ بیست و هفت و شش دهم

$۸/۵ =$ هشت و پنج دهم

$۵۰۳۲/۱ =$ پنج هزار و سی و دو و یک دهم

$۴۰۰/۸ =$ چهار صد و هشت دهم

$۱۲۰۰/۹ =$ هزار و دویست و نه دهم

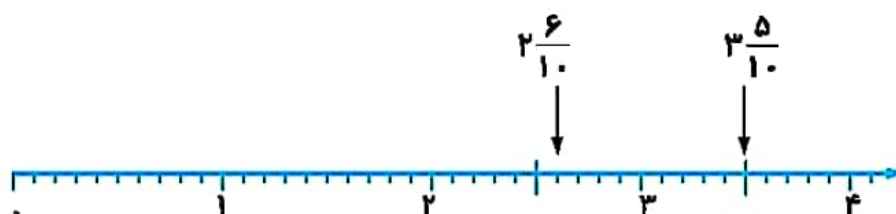
۷.

$$2\frac{1}{2} = 2\frac{1 \times 5}{2 \times 5} = 2\frac{5}{10} = 2\frac{5}{10}$$

$$4\frac{1}{5} = 4\frac{1 \times 2}{5 \times 2} = 4\frac{2}{10} = 4\frac{2}{10}$$

$$2\frac{2}{5} = 2\frac{2 \times 2}{5 \times 2} = 2\frac{4}{10} = 2\frac{4}{10}$$

۸.

$$3\frac{1}{2} = 3\frac{1 \times 5}{2 \times 5} = 3\frac{5}{10} = 3\frac{5}{10}$$

$$2\frac{3}{5} = 2\frac{3 \times 2}{5 \times 2} = 2\frac{6}{10} = 2\frac{6}{10}$$

۹.

$$\frac{1}{2} = \frac{2}{4} = \frac{3}{6} = \frac{4}{8}$$

$$\frac{3}{5} = \frac{6}{10} = \frac{9}{15} = \frac{12}{20}$$

۱۰. ۴۳ تا ۰/۱ سانتی متر کمتر است.

$$3 \text{ سانتی متر و } 27 \text{ میلی متر} < \underbrace{43 \text{ تا } 0/1 \text{ سانتی متر}}_{4/3} < \underbrace{5/7}$$

۱۱. چون عدد صحیح و کسری آن متفاوت است.

۱۲.

$$11\frac{42}{60} = 11\frac{7}{10} = 11\frac{7}{10}$$

۱۳. ۶ ساعت و ۱۰۰ دقیقه = $7\frac{40}{60}$ ، یعنی ۷ ساعت و ۴۰ دقیقه

در صورتی که $7\frac{1}{6}$ ساعت $\leftarrow 7\frac{36}{60}$ یعنی ۷ ساعت و ۳۶ دقیقه

۱۴. با پنج لیوان

۱۵.

سی و پنج و هفت دهم $30 + 5 + 0/7 = 35/7$

۱۶. گزینه «ا»

فعالیت کلاسی صفحه ۱۲۰

۱. الف) ۴۷ تا

ب) $2/8$

پ) ۳

ت) قسمت عدد صحیح

۲.

الف) $0/8 + 0/9 = 1/7$

ج) $1/9 + 0/7 = 2/6$

ب) $2/6 - 0/8 = 1/8$

د) $2 - 1/1 = 0/9$

۳.

$0/7 + 0/9 = 1/6$

$2/3 - 0/5 = 1/8$

$1/3 + 0/8 = 2/1$

$1/9 - 0/9 = 1$

$0/5 + 1/2 = 1/7$

$3/4 - 1/6 = 1/8$

۴.

ساعتی متر $\frac{2}{3}$ $\equiv$ ۲۳ تا $\frac{1}{1}$ ساعتی متر

$$\frac{4}{7} \square \frac{3}{9}$$

$$\frac{2}{6} + \frac{1}{8} \square \frac{4}{3} - \frac{0}{7}$$

(۴/۴)   (۳/۳)

$$\frac{1}{7} - \frac{0}{3} \square \frac{0}{9} + \frac{0}{6}$$

(۱/۴)   (۱/۵)

$$1 \square \frac{0}{8}$$

$$\frac{6}{1} \square \frac{5}{9}$$

.۵

$$(\frac{5}{9} + \frac{2}{7}) \times 2 = \frac{8}{6} \times 2 = \frac{17}{2}$$

تمرین صفحه ۱۲۱

.۱

$$\frac{3}{1} - \frac{2}{9} = \frac{0}{2}$$

$$\frac{1}{7} - \frac{0}{5} = \frac{1}{2}$$

$$1 + \frac{0}{8} = \frac{1}{8}$$

(ب) نادرست

.۲ الف) درست

(ب) ۷۰ تا

.۳ الف) $\frac{0}{8}$ (ت) $\frac{0}{9} - \frac{0}{6} = \frac{0}{3}$

(پ) کمتر

کمترین طول: $\frac{0}{7}$.۴ بیشترین طول: $\frac{0}{7} + \frac{0}{4} = \frac{1}{1}$

$$\frac{0}{7} + \frac{0}{4} = \frac{1}{1} \quad \frac{0}{7} + \frac{0}{3} = 1$$

$$\frac{0}{7} + \frac{0}{2} = \frac{0}{9} \quad \frac{0}{7} + \frac{0}{1} = \frac{0}{8}$$

.۵

$$\frac{21}{9} + \frac{2}{3} = \frac{24}{2}$$

.۶

$$3 - \frac{1}{7} = \frac{1}{3}$$

.۷

$$\frac{1}{7} + \frac{1}{5} + \frac{2}{7} + \frac{1}{3} = \frac{7}{2}$$

.۸

$$\frac{9}{7} - \frac{3}{9} = \frac{5}{8}$$

.۹

$$\frac{4}{2} - \frac{3}{9} = \frac{0}{3}$$

.۱۰

$$\frac{1}{7} + \frac{2}{9} = \frac{4}{6}$$

عدد سوم $5 - \frac{4}{6} = \frac{0}{4}$.۱۱. کمترین طول: $\frac{0}{6}$ بیشترین طول: $\frac{1}{1} = \frac{0}{3} + \frac{0}{2} + \frac{0}{6}$.۱۲. بیشتر است $\frac{4}{8} - \frac{2}{9} = \frac{1}{9}$.۱۳. وزن نوزاد $\frac{69}{7} - \frac{66}{8} = \frac{2}{9}$

.۱۴

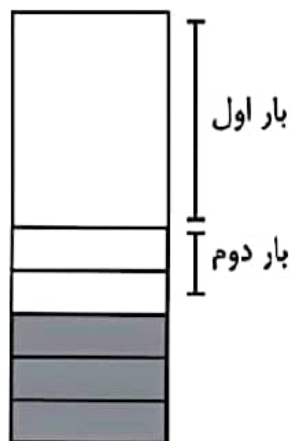
$$1\frac{1}{2} + \frac{9}{10} = 1\frac{5}{10} + \frac{9}{10} = 2\frac{4}{10}$$

$$\frac{1}{5} + \frac{0}{9} = \frac{2}{4}$$

.۱۵

$$\frac{1}{2} + \frac{2}{10} = \frac{5}{10} + \frac{2}{10} = \frac{7}{10}$$

$$\frac{10}{10} - \frac{7}{10} = \frac{3}{10} = 0/3$$

۱۶. گزینه «۲»

فعالیت کلاسی صفحه ۱۲۵

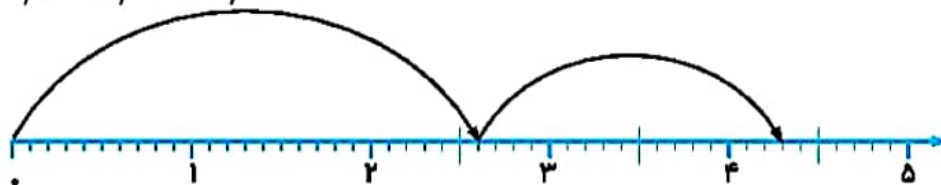
۱. $2/6 - 1/1 = 1/5$

۲. $0/9 + 1/3 = 2/2$

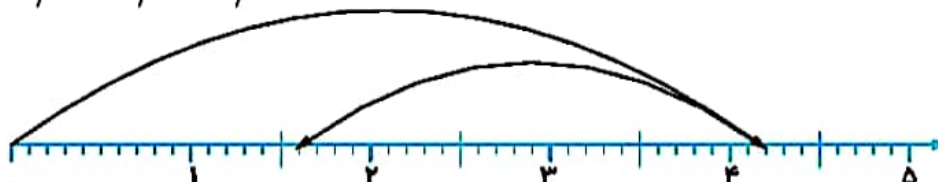
۳. $1/1 + 0/7 + 1/1 = 2/9$

۲.

$$2/6 + 1/7 = 4/3$$

$$4/2 - 2/6 = 1/6$$

یکی	دهم
۲	۶
+ ۵	۵
۸	۱

یکی	دهم
۲	۹
+ ۳	۷
۶	۶

.۳

یکی	دهم
۵	۴
۳	۹
۱	۵

$$۵/۴ - ۳/۹ = ۱/۵$$

یکی	دهم
۶	۵
۳	۳
۳	۲

$$۶/۵ - ۳/۳ = ۳/۲$$

تمرین صفحه ۱۲۶

.۱

سه و هشت دهم $۳/۸$ هزار و دویست و چهار دهم $۱۲۰۰/۴$ هزار و دویست و چهل و دو و سه دهم $۱۲۴۲/۳$ سی و هشت و پنج دهم $۳۸/۵$

.۲ الف) درست

ب) درست

.۳ الف) ۴ ب) ۱/۰ پ) کوچکتر ت) ۱۵-۹/۰

.۴

$$\begin{array}{l}
 1/7, 1/8, 1/9, 2, 2/1, 2/2, 2/3 \\
 8/6, 8/4, 8/2, 8, 7/8, 7/6, 7/4 \\
 0/3, 0/7, 1/2, 1/8, 2/5, 3/3, 4/2 \\
 \hline
 +0/4 \quad +0/5 \quad +0/6 \quad +0/7 \quad +0/8 \quad +0/9
 \end{array}$$

.۵

$$5/4 + 4/3 = 9/7 \xrightarrow{\text{به طور تقریبی}} 10$$

$$6/7 + 1/2 = 7/9 \xrightarrow{\text{به طور تقریبی}} 8$$

$$5/4 + 4/3 \xrightarrow{\text{به طور تقریبی}} 5 + 4 = 9$$

$$6/7 + 1/2 \xrightarrow{\text{به طور تقریبی}} 7 + 1 = 8$$

$$6. \text{ قد پدر } 1/4 + 0/5 = 1/9$$

$$7. \text{ لیتر باقی می ماند } 30 - 8/9 = 21/1$$

$$8. \text{ متر چوب پرده لازم است } 2/1 + 1/7 = 3/8$$

$$9. \text{ متر طول اتاق } 4 - 0/5 = 3/5$$

$$10. \text{ متر پارچه باقی مانده } 30 - 21/5 = 8/5$$

$$11. \text{ ارتفاع آب } 4 - 0/2 = 3/8$$

$$\text{طول میله } 2/7 + 1/3 = 4$$

.۱۲

$$3/1 + 1 = 4/1 \text{ عرض اتاق}$$

$$(4/1 + 5/3) \times 2 = 18/8 \text{ محیط اتاق}$$

$$4/3 + 1 = 5/3 \text{ طول اتاق}$$

۱۳. گزینه «۲»